

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudkyň JUDr. Dalily Marečkové a Mgr. Jitky Zavřelové v právní věci navrhovatelů: **1) V. L., 2) J. L., 3) K. L., 4) J. L., 5) G. P., 6) A. K., 7) K. K., 8) M. H., 9) P. F., 10) K. M., 11) B. M., 12) M. M.,** proti odpůrci: **Obecní úřad O.,** za účasti **Ing. J. H.,** o návrhu na neplatnost volby kandidáta,

t a k t o :

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelé podali dne 26. 10. 2010 v zákonné desetidenní lhůtě stanovené v § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) návrh na neplatnost volby kandidáta Ing. J. H., který byl zvolen náhradníkem za „Sdružení pro lepší budoucnost“. V návrhu namítli, že Ing. J. H. uvedl na kandidátní listině nepravdivé informace o své politické příslušnosti; uvedl, že je bez politické příslušnosti, ačkoli dle mínění navrhovatelů má být členem Komunistické strany Čech a Moravy (dále jen „KSČM“). Tímto uvedl voliče v obci v omyl a měl by proto být vyškrtnut z pozice náhradníka do zastupitelstva obce.

Krajský soud v Praze (dále jen „soud“) vyzval odpůrce a kandidáta, jehož volba byla napadena, přípisem ze dne 27. 10. 2010 k zaslání vyjádření k návrhu.

Dne 29. 1. 2010 obdržel soud písemné stanovisko odpůrce. Odpůrce konstatoval, že někteří občané obce (nejen navrhovatelé) kritizují skutečnost, že Ing. J. H. na kandidátní listině neuvedl svoji politickou příslušnost a prezentoval se jako nezávislý kandidát. Odpůrci však není známo, zda Ing. J. H. byl v den voleb členem KSČM či nikoli.

Dne 5. 11. 2010 obdržel soud i písemné stanovisko Ing. J. H., který s s návrhem nesouhlasil. Uvedl, že s programem sdružení nezávislých kandidátů „Sdružení za lepší budoucnost“ by musel souhlasit každý slušný člověk. Náboženská či politická příslušnost je zcela irelevantní. Konstatoval dále, že sdružení získalo dvě místa v zastupitelstvu obce. Zvolen

nebyl pouhým rozdílem tří hlasů, což vzhledem k tomu, že sdružení vzniklo dva měsíce před volbami, považuje za úspěch.

Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona se každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Soud se proto nejprve zabýval splněním procesních náležitostí podaného návrhu a v tomto směru uzavřel, že návrh byl podán včas (výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhlásila Státní volební komise v úterý dne 19. října 2010), a to aktivně legitimovanými subjekty, neboť navrhovatelé, jak vyplynulo z odpůrcem předloženého seznamu voličů, jsou zapsáni do seznamu voličů ve volebním okrsku O..

Aktivně legitimovaný subjekt se pak může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta, přičemž důvodem návrhu (§ 60 odst. 2 až 4 volebního zákona) je tvrzení, podle kterého byla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování, výsledky voleb nebo výsledky volby kandidáta. Pod pojmem „volba kandidáta“ je přitom třeba rozumět nejen zvolení členem zastupitelstva obce, ale také zvolení jejich náhradníků. Uprázdnil-li se totiž kdykoli během funkčního období mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje za člena tohoto zastupitelstva automaticky náhradník z kandidátní listiny téže volební strany ve stanoveném pořadí, a to dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu. Pokud by tedy nebylo umožněno napadnout volbu náhradníka nyní bezprostředně po volbách (resp. ve lhůtě deseti dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí), byla by tím zcela vyloučena jakákoli možnost zpochybnit jeho volbu, neboť s žádným pozdějším přezkumem zákon nepočítá. Náhradník by se tak za splnění předpokladů pro uprázdnění mandátu v zastupitelstvu mohl stát členem zastupitelstva, aniž by bylo možné jeho volbu vůbec napadnout. Takový výklad by byl nepřijatelný.

Navrhovatelé neplatnost volby kandidáta Ing. J. H. spatřovali v tom, že na kandidátní listině sdružení nezávislých kandidátů „Sdružení za lepší budoucnost“ bylo u jména tohoto kandidáta uvedeno, že je bez politické příslušnosti, ačkoli navrhovatelé se domnívají, že tento kandidát je členem KSČM. Soud dospěl k závěru, že takový návrh není důvodný, a to z následujících příčin:

Volební soudy již judikovaly, že v rámci řízení o neplatnosti voleb, resp. volby kandidátů podle § 90 s. ř. s. nelze s úspěchem brojit proti vadám v registraci přihlášky kandidátní listiny. Například Krajský soud v Ústí nad Labem v usnesení ze dne 22. 11. 2006, sp. zn. 15 Ca 257/2006, uvedl, že v řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta soud posuzuje pouze okolnosti, které mají vliv na platnost takové volby, není však již oprávněn přezkoumávat skutečnosti, které měly být předmětem registračního řízení podle § 23 volebního zákona. V daném případě těmito skutečnostmi byly údajně nepravdivé údaje o povolání, které o sobě ve snaze zvýšit svou společenskou prestiž uváděli někteří zvolení kandidáti. Tyto závěry lze plně použít i v souzené věci. Nemohou přitom být zpochybněny ani tím, že navrhovatelé, jako voliči

zapsaní do stálého volebního seznamu, nebyli k napadení registrace kandidátní listiny aktivně legitimováni.

Podle ustanovení § 89 s. ř. s. ve spojení s § 59 odst. 2 volebního zákona ve věci odmítnutí kandidátní listiny, škrtnutí kandidáta na kandidátní listině nebo ve věci provedení registrace kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce se může domáhat ochrany u soudu volební strana, která podala kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva obce, a u škrtnutí kandidáta i tento kandidát, a to do 2 pracovních dnů od doručení rozhodnutí. Toto omezení aktivní žalobní legitimace ve věcech registrace pouze na určitý okruh osob (volební stranu a škrtnutého kandidáta) zcela odpovídá smyslu a účelu registračního řízení, v rámci nějž obecní úřad toliko přezkoumává formální náležitosti podané přihlášky. Jedná se tedy o vztah mezi tím, kdo podává přihlášku k registraci a obecním úřadem, který registraci provádí. Volič nemůže být tímto řízením na svých právech nijak zkrácen, a proto je logické, že rozhodnutí o registraci či o odmítnutí registrace nemůže s úspěchem napadat v řízení u soudu; tím spíše ne prostřednictvím zcela jiného institutu, než který je pro to zákonem předurčen, tj. prostřednictvím návrhu na neplatnost volby kandidáta. Pro úplnost lze doplnit a odkázat na závěry, které – byť ve vztahu k jiným volbám – vylovil v usnesení ze dne 16. 12. 2003, sp. zn. I. ÚS 699/2002, Ústavní soud: „*Toto taxativní omezení aktivní legitimace přitom nelze považovat za protiústavní. Jeho účelem je zajištění soudního dohledu nad dodržováním rovných podmínek politické soutěže o získání senátorského mandátu a realizace ústavně zaručeného rovného přístupu k voleným funkcím, avšak takovým způsobem, který by neumožňoval volby mařit, např. zjevně účelovým soudním napadáním provedených registrací. Případné maření voleb, které by usilovalo o zablokování soutěže, je totiž porušením pravidel soutěže. Proto jsou aktivně legitimováni účastníci předmětné politické soutěže, protože právě konkurenti jsou případným porušováním pravidel nejvíce poškozovali a protože jsou zároveň nejlépe informováni o průběhu soutěže (jde o bohatě empiricky ověřený předpoklad).*“

Lze tedy shrnout, ve věcech registrace je z uvedených a vysvětlených důvodů aktivita přiznána pouze volebním stranám a případně též samotným kandidátům. Principem je to, aby volební strany mohly reagovat a u soudu se dovolat ochrany před nezákonnou překážkou jejich svobodné soutěže spočívající zejména v odmítnutí kandidátní listiny či ve škrtnutí kandidáta a případně také v nezákonné registraci kandidátní listiny. Zatímco odmítnutí kandidátní listiny a škrtnutí kandidáta bude z hlediska soudní ochrany zajímat především volební stranu, která se o registraci uchází, a též kandidáta, který byl vyškrtnut, registrace kandidátní listiny, byla-li provedena v rozporu se zákonem, bude relevantní pro konkurenční volební stranu, neboť je primárně v jejím zájmu, aby konkurent nebyl v politické soutěži nezákonně zvýhodňován. Z toho také vyplývá, že volič vlastně ani nemá důvod proti registraci brojit. Volič totiž do procesu voleb víceméně vstupuje až v okamžiku hlasování a je jen na jeho svobodné úvaze, zda kandidáty konkrétní volební strany zvolí či nikoliv. Tedy má-li informaci, která v jeho očích kandidáta diskvalifikuje, promítne to právě do svého volebního rozhodnutí.

Přitom právě obecní volby se podle názoru soudu vyznačují zvýšenou informovaností voličů o jednotlivých kandidátech a pro jejich rozhodování a následnou volbu jsou nejpodstatnější především bezprostřední a každodenní zkušenosti s konkrétními kandidáty. Nelze se proto domnívat, že by v obci, kde je v seznamech voličů zapsáno pouze 133 voličů, neměli voliči povědomost o skutečné politické příslušnosti jednotlivých kandidátů, resp. že by její případné neuvedení na kandidátní listině mělo vliv na jejich volbu. To ostatně potvrzuje i samotný návrh a vyjádření odpůrce, z něhož plyne, že nejen navrhovatelé, ale i ostatní obyvatelé obce kritizovali

údajné neuvedení pravé politické příslušnosti kandidáta na kandidátní listině. Soud přitom připomíná, že skutečnou politickou příslušnost kandidáta Ing. J. H. nezjišťoval, neboť by to s ohledem na shora uvedené závěry na rozhodnutí ve věci nemohlo mít vliv.

S přihlédnutím ke shora uvedenému soud o návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidáta jako nedůvodný zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Toto usnesení krajský soud doručí účastníkům řízení a vyvěsí jej na úřední desce soudu. Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

V Praze dne 9. listopadu 2010

JUDr. Věra Šimůnková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Nešporová